

Handlingsplan 2025

Visjon for omstilling:

Nesna - Attraktive lokalsamfunn i vekst.

Nesna kommune
Omstilling
Handlingsplan 2025

Innhold

Innledning.....	3
Hva sier omstillingsplanen og endrede rammebetingelser for Nesna	3
Om handlingsplanen.....	4
Primær analyse 2021 – i forbindelse med omstillingsplan 2021-2025	4
Mål.....	5
Hovedmål for omstillingsarbeidet	5
Kommunikasjon som verktøy for å nå målene:.....	5
Havbruk	5
Industri og teknologi.....	6
Reiseliv	7
Offentlige arbeidsplasser	7
Attraktivitet for næringslivet, kultur og samfunn	8
Effekt mål.....	8
Budsjett og finansiering.....	9
Program fra Innovasjon Norge	10
Prosjektlederprosessen (PLP)	10
SMB – Utvikling	10

Innledning

Omstillingsprogrammet går i 2025 inn i sitt 5 år. Det betyr at en har hatt en ekstraordinær satsing på næringsutvikling i fire år, selv om at første året startet i oktober 2021. Det har gitt positive utvikling innen alle omstillingsområder i 2024. Omstillingsprogrammet har pr 1/12 – 2024 bevilget 9 millioner kr til bedrifter og det har utløst til sammen 39,1 millioner kr i kostnader hos søkerbedriftene.

Omstillingsarbeidet skal bidra til økt robusthet og styrke utviklingsevnen i næringslivet og kommunen. Nesna skal være en attraktiv kommune å bo i og attraktiv for næringsetableringer.

Omstillingsarbeidet i Nesna skal bidra til 250 nye arbeidsplasser i løpet av omstillingsperioden (utgangen av 2026), i hovedsak innenfor havbruk, industri og utdanning, og 400 nye innbyggere.

Omstillingsprogrammet er som sagt en tidsavgrenset ekstrainsats for å få snudd en negativ i sysselsettingsutvikling. Målet med regional omstilling er bidra til etablering av nye arbeidsplasser og styrke næringsgrunnlaget i kommuner og regioner som opplever stor nedgang i sysselsettingen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2021).

Ifølge Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler §18 vil måloppnåelsen bli vurdert opp mot:

- Antall arbeidsplasser som er etablert eller sikret som følge av omstillingsarbeidet
- Et styrket næringsgrunnlag, slik at kommunene og regionene fremstår mer robust og med en mer variert næringsstruktur
- Styrket utviklingsevne i området i løpet av omstillingsperioden

Omstillingsarbeidet kommer til tillegg til kommunens ordinære næringsutviklingsarbeid.

Formålet med omstillingsplanen og handlingsplan er å utvikle et strategisk plangrunnlag som begrunner og prioriterer bruken av ekstraordinære midler til næringsutvikling i Nesna.

Hva sier omstillingsplanen og endrede rammebetingelser for Nesna

Det er endrede rammebetingelser for omstillingsarbeidet til Nesna etter behandlingen av statsbudsjettet for 2022. Situasjonen er at 41 mnok er holdt igjen av statlige myndigheter etter behandlingen av statsbudsjettet for 2022. Begrunnelsen er at gjeninnføring av høyere utdanning på Nesna gjør at «behovet for omstilling og nye arbeidsplasser i næringslivet ikke lenger er til stede.»

Nesna er dermed ikke lenger en omstillingskommune i nasjonal forstand, men kan benytte midler som allerede er overført til Nordland fylkeskommune (NFK) og til Nesna til omstillingsarbeid i 2023 og 2024 (Ca 15 mnok.) Det bør anføres at reetableringen av campus Nesna pr desember 2024 har ca halvparten av antall ansatte som i 2015 og har kun 3 studieretninger mot 8 i 2015.

Denne handlingsplanen beskriver prioriteringer og aktiviteter som planlegges for 2025.

Omstillingsarbeidet vil fortsette i 2025 etter at Nordland Fylkeskommune har gitt nye midler til Nesna, mot en kommunal egenandel fra Nesna kommune som må utløses. Nesna kommune opplever en sterk støtte fra Nordland fylkeskommune til sitt omstillingsarbeid.

Handlingsplanen for 2025 baseres på at disponible midler nå er rundt 4,3 millioner kroner, og foreslår en prioritering av disse midlene til eksisterende satsingsområder, samt et økt fokus på attraktivitet for næringslivet og for kultur og samfunn. Etableringen av Arctic Seafarm på Nesna og et voksende

Westcon helgeland gir muligheter til å arbeide med rekruttering av arbeidstager og innbyggere samt skape ringvirkninger for eksisterende og nye bedrifter. En må også støtte opp om initiativ på Tomma og Handnesøya, samtidig som en også leter etter muligheter på Hugla. Næringsutvikling og muligheter for utvikling må fungere integrerende i Nesna.

Om handlingsplanen

Det skal utarbeides årlige handlingsplaner. Handlingsplanen er en konkretisering av omstillingsplanens innsatsområder i strategier og mulige tiltak. Disse mulige tiltakene skal vedtas av besluttsende organer i omstillingsarbeidet i Nesna.

Handlingsplanen skal behandles av omstillingsutvalget for deretter å vedtas av kommunestyret i Nesna. Handlingsplanen gjøres tilgjengelig for allmennheten.

Oppstart av SMB-utvikling er beskrevet som delmål i alle innsatsområder med arbeidsplassmål, med tilhørende budsjett. Tanken her er at SMB-utvikling (forstudie og forprosjekt) skal settes i gang innen alle innsatsområdene, men dette kan være bransjeuavhengig.

Primær analyse 2021 – i forbindelse med omstillingsplan 2021-2025

Utgangspunkt for omstillingsprogrammet/ analyse

Den opprinnelige 6-årige omstillingsplan er periodisert inn helt forholdsmessig i årlige planer. Det kan i begrunnelsen for denne handlingsplanen (2025) sin innretning være fornuftig å henvise til hva som lå bak omstillingsplan i 2021

Hva sier folk i Nesna om utviklingsmulighetene vi har for å skape nye arbeidsplasser? (Basert på webundersøkelse fra Proneo i 2021)

- Havbruk/fiskeoppdrett. Også landbasert oppdrett er definert inn her, det kommer også etablering av landbasert oppdrett på Nesna.
- Utdanning – høyere utdanning/lærerutdanning, men styrking av videregående opplæring. Utdanning rettet mot havbruk mulig?
- Industri – verftsindustri – maritime næringer/oljenæring. Men også småindustri av ulik karakter.
- Utnytte lokale fortrinn som kompetanse, nettverk og infrastruktur.
- Leverandørindustri til maritim og havbruk og energi. Teknologi-bedrifter rettet mot havbruk • Reiseliv - turisme og opplevelsesnæring. Basert på naturgitte fordeler og beliggenhet
- Matproduksjon – blå og grønn åker. Foredling av fisk og landbruksprodukter. Sistnevnte småskala og kobling til reiseliv
- Servicenæringer inkludert leveranser til havbruk og energi
- Energi – grønn, havvind

Innsatsområdene som prioriteres basert på potensialet identifisert av Proneo i 2021 er:

- Havbruk – havbruksnæring og leverandørindustri og servicenæring rettet mot havbruksnæring.
- Industri – positiv utvikling i industrien nye forretningsområder, forbedringsarbeid for økt lønnsomhet og knoppskytinger.
- Reiseliv – omfatter reiselivsnæring og opplevelser knyttet til natur, mat/matkultur.

- Kompetanse/utdanning. Bidra til å gjenreise høyere utdanning på Nesna i samarbeid med Nord universitet og andre tilbydere. (Fra desember 2021)
- Attraktivitet for næringsliv - utvikling av kommuneorganisasjonen til å bli mer næringsvennlig.

Mål

Hovedmål for omstillingsarbeidet

Det er satt et mål for at omstillingsarbeidet i Nesna skal bidra til å utvikle 250 nye arbeidsplasser innen utgangen av 2026. I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til økt robusthet, styrket utviklingsevne i næringslivet og kommunen. Vi vet nå at rammebetingelsene er betydelig endret etter at de statlige midlene til omstilling ble holdt tilbake i statsbudsjettet for 2022, og Nesna har betydelig reduserte midler til omstilling.

Arbeidsplasser skal regnes som bruttoarbeidsplasser. Arbeidsplassene skal måles via innrapportering fra enkeltprosjekter ved hjelp av prosjektlederrapporten/kontakt med bedriftene. I rapporteringen er det arbeidsplasser som kan henføres til omstillingsarbeidet gjennom støtte til enkeltprosjekter og tiltak som skal medregnes. Grunnlaget for rapportering finnes også i programstatusvurderingen (PSV)

For 2025 vil omstillingsarbeidet i Nesna arbeide for å oppnå følgende delmål utover arbeidet med de fem prioriterte områdene som er havbruk, industri/teknologi, reiseliv, utdanning og offentlige arbeidsplasser.

Delmål 2025:

- Skape et prosjekt for å satse på rekruttering til nye arbeidsplasser og nye innbyggere, og samarbeide med andre om tilflytting og rekruttering.
- Dialog med eksisterende bedrifter om behov, hvordan skape vekst og utvikle nye ideer gjennom satsing på SMB – utvikling.
- Hjelp bedrifter med å nyttiggjøre seg virkemiddelapparatet mm
- Støtte opp om næringsforeningen på Nesna og næringsforum på Tomma
- Arbeide for å bedre programmets fokus på bærekraft.

Kommunikasjon som verktøy for å nå målene:

- Arbeide bedre med kommunikasjonsplan med økt aktivitet i lokalmedia, produsere flere artikler for nettside med hensikt å bedre omdømme for næring, rekruttering og utvikling.
- Flere tiltak for markedsføring og promotering av Nesna som attraktiv næringskommune

Havbruk

Det er stort potensiale i havbruk og leverandørnæringen til denne. Havbruksnæringen har stor aktivitet i regionen og Nesna opplever at flere selskaper tar kontakt med ønske om å etablere seg i kommunen. Omstilling i Nesna skal legge til rette for havbruksnæringen og være med å identifisere og skape ringvirkninger og synergier.

I 2025 vil det være fokus på hvordan en kan utvikle ringvirkninger og skape flere arbeidsplasser innen havbruk i Nesna. Etableringen av Arctic Seafarm er en milepæl i landbasert oppdrett og en milepæl

for næringsutvikling i Nesna. Investeringer på om lag 6 milliarder kroner og inntil 100 nye arbeidsplasser vil endre Nesna. Arbeidsplassveksten vil være på 12% bare for ansatte i denne bedriften, uten å regne på mulige ringvirkninger.

For 2024 vil omstillingsarbeidet i Nesna arbeide for å oppnå følgende delmål:

Delmål 2024:

- Bidra til etableringen av Arctic Seafarm og støtte bedrifter som ønsker å bli leverandører til bedriften. Arbeide for at det er attraktivt for ansatte i lokale havbruksbedrifter å bo i Nesna.
- Legge til rette for og bidra til samarbeid mellom aktørene om nye satsinger/etableringer.
- Identifisere aktuelle verdikjeder og legge til rette for leverandørindustrien til havbruket.
- Fortsatt støtte KVN sin etablering av en havbruksrelatert utdanning.

Industri og teknologi

Nesna har kompetanse og naturgitt fortrinn for vekst innen industri og teknologi. Det er betydelig aktivitet innen lokal industri og teknologi med planer for nye etableringer og nye ideer som kan skape ytterligere vekst..

Verftsindustrien lokalt med Westcon i spissen er en solid aktør, som også nå ønsker å satse på produksjon og montasje av flytende vindturbiner, samtidig som de arbeider godt innenfor sine eksisterende bransjer.

Regionalt perspektiv skal vektlegges i utviklingsarbeid og nettverksbygging. Det skal gjennomgående arbeides med utvikling av innovasjons- og entreprenørskapskultur

Delmål 2025:

1. Omstillingsprogrammet skal bidra med støtte for å muliggjøre fremtidig produksjon av elementer til havvindmøller i Nesna. Prosjektet er igangsatt, og Nesna kommune omstilling har støttet med omstillingsmidler for å få en reguleringsplan i Langsetvågen. Det er industrikonsortiet rundt Westcon Helgeland som planlegger å etablere en produksjon av havvindmøller. Dette er et langsiktig arbeid som vil følge omstillingsarbeidet gjennom hele omstillingsperioden og forbi.
2. Legge til rette for å utvikle verftsindustrien og maritime næringer/oljenæringer videre.
3. Bidra til at bedriftene kan delta på utviklingsarbeid og nettverksbygging i et regionalt perspektiv
4. Bidra til etablering av havneområde sør til nærings og industriformål.
5. Fortsatt støtte sjørettet næring på Nesna og på øyene.
6. Fortsette en prosess for utvikling av Nesna havn for større skip
7. Vurdere muligheten for å undersøke mineralforekomster i Nesna
8. Tilstrekkelig tilgang på kraft til næringsutvikling til rett tid og rett omfang (effekt), gjennom tett dialog med nettleverandør.

Reiseliv

Innsatsområdet omfatter reiselivsnæringen og opplevelser knyttet til natur og mat/matkultur. Det er et stort potensial for utviklingen reiselivsnæringen i Nesna. Et nytt hotell, Sjen, vil bidra til flere overnattingsplasser, og kan fungere som en node for turisme og informasjon som flere andre selskap kan nyte godt av.

Gjennom 2024 har vi arbeidet med turisme over fergekaia, og vi har flere funn som gir bedre retning på bruken av små midler. Samtidig ønsker omstillingsorganisasjonen å samarbeide med UIT om mer kunnskap om de reisende og preferanser, som vi kan utvikle sammen med aktører og som reiselivskommune.

Regionalt perspektiv skal vektlegges i utviklingsarbeid og nettverksbygging.

Det skal gjennomgående arbeides med utvikling av innovasjons- og entreprenørskapskultur.

Delmål 2024:

- Samarbeide om masterplanprosessen og merkeprosessen for et bærekraftig reiseliv i region, og samarbeide om kunnskapsdannelse med FOU aktører.
- Arbeide aktivt med besøksforvaltning og utvikling av reisemålet Nesna
- Arbeide for ideutvikling sammen med de mange små aktørene og utvikle nye tilbud
- Oppfordre til utvikling av lokale merkevareprodukter i landbruket.
- Bidra med å identifisere utviklingsprosjekter innen opplevelsesnæring, for eksempel oppstart av forstudie og forprosjekt SMB-utvikling
- Skal ha bidratt med å igangsette et utviklingsprosjekt knyttet til profilering og markedsføring i samarbeid med regionale aktører

Offentlige arbeidsplasser

Gjennom reetablering av campus Nesna, asylmottak og bosetting er det skapt grunnlag for vekst innenfor offentlig arbeidsplasser og offentlige finansierte arbeidsplasser i Nesna, først og fremst innen utdanning, men også helse/omsorg og integrering.

Kompetanse/utdanning:

I henhold til omstillingsplanen for Nesna kommune skal omstillingsarbeidet «Bistå næringsliv med å avdekke behov og etterspørre kunnskap og kompetansehevende tiltak samt initiere og gjennomføre ulike tiltak».

I 2022/23 ønsket regjeringen at det ble utredet andre utdanningstilbud som kan lokaliseres til campus Nesna. Med bakgrunn i dette ønsket styret ved Nord universitet at det ble etablert et forpliktende samarbeid mellom Kunnskapsdepartementet, Nord universitet og lokale og regionale aktører og det ble igangsatt et utviklingsprosjekt. Prosjektet forslo hvilke nye studietilbud og fagmiljø som kan bygges opp på Nesna og som kan sikre god studentrekruttering og et godt studentmiljø på varig basis.

Nesna kommune, som vertskommune, var med i dette arbeidet.

Omstillingsorganisasjonen bør bringe videre eventuelle behov som avdekkes i dialog med næringslivet, de behov som allerede er avdekket gjennom Nordlandsforskning kompetansekartlegging innenfor havbruk og utredningen foretatt av utviklingsprosjektet. Dette vil bidra til å styrke den videre utviklingen på campus Nesna og på KVN, samt de ulike næringsaktørene sine behov for kompetansehevende tiltak.

Delmål 2024:

- Bidra til å utvikle Nesnaprosjektet og nå mål for kompetanseutvikling og etablere nye utdanningstilbud ved studiested Nesna
- Fortsetter arbeidet sammen med samarbeidspartnere for å etablere et senter for distriktsrettet forskning og formidling
- Som vertskommune for videregående opplæring og høyere utdanning, bringe videre utdanningsbehov som avdekkes i dialog med næringslivet, slik at KVN, Nord universitet og andre kan tilby studier og studieløp det er behov for og som kan bidra til utvikling, verdiskaping og arbeidsplassvekst.
- Legge til rette for å beholde og tilgjengeliggjøre kompetanse lokalt
- Undervisningstillatelse innen havbruk. Skal ha identifisert og igangsatt et utviklingsprosjekt innen havbruk slik at Nesna samfunnet kan få en undervisningskonsesjon innen havbruk via KVN. Prosjektet er startet opp i samarbeid med KVN, Tomma Laks og Kvarøy og prosjektgruppe er etablert medio oktober 22.
- Bidra til at KVN kan utvikle gode pedagogiske og sosiale læringsmiljø.
- Arbeide sammen med Westcon Helgeland sitt utviklingsprosjekt om mulig fagskoletilbud i relevante fag

Attraktivitet for næringslivet, kultur og samfunn

Målsettingen for innsatsområdet er at Nesna skal være en attraktiv kommune for næringslivet å etablere, drive og utvikle bedrift i. Innsatsområdet vil ikke ha arbeidsplasser som målsetting. Innsatsområdet vil i hovedsakelig være et felles ansvar mellom kommune og omstilling.

Innsatsområde kultur og samfunn handler om at det er samfunnet også skal omstilles og en må gjennom ulike tiltak gjøre Nesna mer attraktivt for nye næringer og ansatte i nye næringer, gjennom å satse på attraktivitet, bli-lyst og bo-lyst.

Regionalt perspektiv skal vektlegges også i arbeidet med attraktivitet for næringslivet. Det skal gjennomgående arbeides med utvikling av innovasjons- og entreprenørskapskultur.

1. Delmål 2025:
 1. Skal bidra i samarbeid med Nesna kommune til at kommunen blir en bedre tilrettelegger for næringslivet som skal utvikle arbeidsplasser i Nesna
 2. Bidra hvis Nesna kommune ønsker å gjennomføre hovedprosjekt næringsvennlig kommune.
 3. Arrangere PLP -kurs for nye styremedlemmer og andre interesserte.
 4. Samarbeide regionalt om entreprenørskapskurs
 5. Arbeide for at Nesna er et attraktivt og spennende lokalsamfunn som skaper bo og bli-lyst.
 6. Lage ett rekrutterings- og attraktivitetsprosjekt i samarbeid med næringslivet hvor en arbeider med å få arbeidsplassvekst til å bli innbyggervekst.

Effektmål

Den direkte effekten av omstillingsarbeidet vil være realiseringen av resultatmålet på 250 nye arbeidsplasser. Dette vil legge grunnlaget for et mer robust og bærekraftig næringsliv og et attraktivt lokalsamfunn.

For å følge utviklingen foreslås følgende årlige måleindikatorer:

Måleindikatorer

- Sysselsettingsutvikling i form av arbeidsplassvekst
- Nyetableringer – etableringsfrekvens
- Befolkningsutvikling og demografisk sammensetting
- Kommune NM

En ønsker å legge opp til raskt å kunne korrigere strategi underveis i omstillingsarbeidet. Kunnskap om de ulike effektene av omstillingsarbeidet vil utvikles løpende, blant annet gjennom å foreta ulike målinger underveis.

Midler avsatt til hvert innsatsområde kan underveis omfordeles mellom innsatsområdene.

Innenfor hvert innsatsområde kan midler også omfordels mellom de angitte mulige tiltak

Budsjett og finansiering

Finansiering 2025

Den økonomiske rammen for omstillingsarbeidet er basert på følgende. Vi har med oss 1.8 million fra tidligere år, og i tillegg har vi fått bevilget 2,5 million fra Nordland fylkeskommune i 2024. Det er uklart om Nesna Kommune har betalt egenbidraget på 830 000 i 2023. I tillegg er det søkt om ytterligere 2 500 000 for 2025, men søknaden er ikke behandlet enda.

Totalrammen for det vi vet er derfor 4,3 millioner.

Det foreslås følgende oppsett for budsjett 2025

Inntekter		
Overføring 2024		1 800 000
NFK		2 500 000
Sum		4 300 000
Utgifter		
Lønn, sos, arb.giv		1 163 581
Adm, reiser, kurs. Konferanser,		545 905
Industri		536 000
Havbruk		600 757
Offentlige arbeidsplasser		700 757
Reiseliv		253 000
Øvrige arbeidsplasser		150 000
Attraktivitet/ kultur/samfunn		350 000
Sum		4 300 000

Program fra Innovasjon Norge

Det er økt fokus i Innovasjon Norge på utviklingsevne, og en går litt vekk ifra arbeidsplassmål. Næringslivets evne til å gjøre strategiske beslutninger og vertskommunes evne til å forstå næringslivets behov og ha positiv samhandling er et viktig element i konseptet utviklingsevne. Det kan hevdes at i en tidlig fase av omstilling at en hentet inn de bedriftene og de gründerne som var moden og motivert til å søke om midler og utvikle en bedrift, men en nå senere i programløpet kanskje må arbeide med flere innfallsvinkler til programmet. I så måte kan vi fortsette å rekruttere til de ulike programmene i porteføljen til IN, men bedriftene og nok bedrifter må være motivert og ha kapasitet til å delta.

Prosjektlederprosessen (PLP)

Det legges til grunn at PLP skal brukes i alle prosjekter. PLP er en prosjektstyringsmetode og et begrepsapparat, utviklet av Innovasjon Norge. PLP opererer med faseinndelt prosjektgjennomføring, fast organisering og faste roller, tydelig beslutningsprosess og gode rutiner for oppfølging og kvalitetssikring. PLP legger vekt på personlig ansvar, forpliktendesamarbeid og resultat. Se mer på www.regionalomstilling.no

SMB – Utvikling

SMB-utvikling skal bidra til å skape vekst i små og mellomstore bedrifter i omstillingsområdet. Verktøyet omfatter rådgivningstjenester og hjelp til utarbeidelse av prosjektplaner for utviklingsprosjekter i lokale bedrifter. Normal gjennomføringstid er seks til åtte måneder.

Kompetanseprogram for handels- og servicenæringen

Program for å styrke konkurransekraften og lønnsomheten for bedrifter i handels- og servicenæringen.

I mange omstillingskommuner er mindre handels- og servicebedrifter særlig utsatte. Sårbare omstillingsområder med små handelsbedrifter opplever ofte handelslekkasje til større sentra, og nedlegging av arbeidsplasser og fraflytting medfører store utfordringer for disse bedriftene.

Om kompetanseprogrammet

Formålet med programmet er å styrke deltakerbedriftenes lønnsomhet gjennom å arbeide med egen forretningsmodell og øke samarbeidet i regionen. Programmet består av samlinger med forelesninger og gruppearbeid. Deltakerne får i tillegg oppfølging mellom samlingene.

Å lede en bedrift er krevende og hektisk. Derfor har Innovasjon Norge utviklet et intensivt program over fem dager, hvor deltakerne lærer om de viktigste verktøyene for små og mellomstore bedrifter. Programmet gir oversikt over trender og markedskrefter som påvirker bransjen, og hvordan man best bør møte dette. Deltakerne får også en konsis og avansert oppdatering i moderne markedsføring, effektivt salgsarbeid og god serviceledelse. Deltakerne får konkrete verktøy som bidrar til å skape økt kundetilfredshet og -lojalitet, og programmet skal ha direkte effekt på deltakerbedriftenes lønnsomhet. Programmet omfatter både lokale, regionale og internasjonale markeder. En av landets fremste kursholdere i disse fagene vil gjennomføre programmet.